

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ. Ἡ «Πατρίς» με τᾶρθρο της τοῦ ἀριθμοῦ 6948 «Πρὸ τῆς Ἑθνικῆς ἀγωνίας» θέλει ἀραγε νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν κοινὴ γνώμη γιὰ τὴν ἀντίστασιν ποὺ ἴσως χρειαστῇ ἐναντία στὴν ἀρπαχτικὴ διάθεσιν τῆς Ἰταλίας; Ἄν ἔτσι εἶναι, σάμπως περιττὸς ὁ κόπος της, γιατί, μοῦ φαίνεται, δὲ θάνα οὔτε μισὸς Ρωμιοῦς καὶ μέσα στὸ στρατὸ καὶ ὄξω, ποὺ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα νὰ ἔχῃ γνώμην ἀντίθετην, νὰ θέλῃ κάλλιο ὑποχώρησιν. Ἄν ὑπάρχῃ ἀγωνία ἐθνικὴ, ὑπάρχει ἴσα ἴσα ἔχι ἀπὸ φόβου μήπως νικήσῃ ἡ πολιτικὴ τῆς ἀντίστασης, παρὰ μὴ δειλιάσῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ προτιμήσῃ τὴν πολιτικὴ τῆς ὑποχώρησης πρὸς τὴ μιὰ διεύθυνσιν ἢ πρὸς τὴν ἄλλην. Γιατὶ οἱ φόβοι μας κ' οἱ κίντυνοι δὲν εἶναι μόνο καὶ τοὺς περιορίζει ἡ «Πατρίς», εἶναι καὶ ἀνατολικά, εἶναι καὶ βόρεια· καὶ κίντυνοι ὄχι μήπως χάσουμε σ' αὐτὰς τίς διευθύνσεις ὅσα κατέχουμε—τότε πιά, βάλε μας ρίγανη!—, ἀλλὰ μήπως περιοριστοῦμε σ' αὐτὰ καὶ μόνο. Ἡ Κυβέρνησις, ἂν σωστὰ «διαισθάνεται», ὅπως ἡ ἴδια ἐφημερίδα τίς προάλλες ἔγραφε, τὴν ἐθνικὴν γνώμην καὶ τὸ ἐθνικὸ κουράγιο, πρέπει νὰ δειχτῇ κάπως πῶς ἀντρειωμένη—καὶ πάλι λέμε, ἔχι πρὸς μιὰ διεύθυνσιν μονάχα—καὶ λιγώτερο ἐπιφυλαχτικὴ, ἔξω πιά ἂν τῷ σίγουρῳ πῶς ἡ ὑπέρμετρή της ἐπιφύλαξι θὰ μᾶς ἀφίσῃ στὸ τέλος πέρα καὶ πέρα ἐκανοποιημένους.

Εἴθυνες. Στὸ ἴδιο ἄρθρο ἡ «Πατρίς» λέει πῶς θὰ κριθῇ γιὰ κάθε τῆς ἐνέργεια ἡ Κυβέρνησις, ἔταν ἔρθῃ ἡ ὥρα τῶν εὐθυνῶν. Ὅσο γιὰ τίς εὐθύνες, νὰν τίς βράσουμε, ἂν τυχόν, δὲ μὴ γένοιτο, τὰ φέρῃ ἡ κατάρτα νὰ ζεματιστῇ τὸ ἔθνος ὡς καὶ ποὺ δὲν τὸ φανταζοῦμαστε ἀπὸ καμμιὰ στραβοκεφαλιά κυβερνητικὴ. Γιὰ ποῖο λόγο ὅμως «δὲν θὰ κριθῇ ὡς ὑπεύθυνος (ἡ Κυβέρνησις) τοῦ ὅτι εἰς τὸ τάδε ζήτημα ἀνεφάνῃ ἡ Ἰταλία καὶ εἰς τὸ τάδε ἡ Αὐστρία ἀντιτιθέμεναι εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν Ἑλληνικῶν ἀξιώσεων»; Δὲν ὑπάρχει λόγος ἐξαίρεσης. Ἄν δὲ μπορούσε νὰ γίνῃ ἄλλοιως, δὲ θὰ φταίῃ ἡ Κυβέρνησις; ἂν μπορούσε, θὰ φταίῃ. Καὶ δὲν εἶναι ἀδύνατον νὰ μπορούσε. Νὰ ἡ «Τσάιτ» τῆς Βιέννης στὸ προχθεσινὸν τῆς ἄρθρο—ὅπως βλέπω σὲ τηλεγράφημα—γράφει ὅτι ἡ Αὐστρία πρέπει νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν Ἑλλάδα στὰ ζητήματά της, γιατί εἶναι τὸ μόνο κατὰ τοῦ Σλαβισμοῦ προπύργιον. Ἐπειδὴς τὸ λέει ἡ «Τσάιτ», βέβαια δὲ λέμε καὶ πῶς μπορεί ἐξάπαντος ἔτσι νὰ τὸ πιτύχῃ ἡ Κυβερνήσῃ μας; λέμε μό-

νο πῶς κ' ἐδῶ χωρεῖ συζήτηση, κ' ἐδῶ χωροῦν εὐθύνες.

ΓΚΑΦΑ «ΠΑΤΡΙΔΙΚΗ». Διαβάζουμε ἀκόμη στὸ ἴδιο φύλλο τῆς «Πατρίς»: «Ἀλλοίμονον δὲ ἂν ἰλιγγιώσῃ προκαταβολικῶς πρὸ τῶν εὐθυνῶν καὶ τοῦ μεγέθους τῶν δυσχερειῶν, ἔμενε μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας θεατὴς τοῦ πολέμου». Τί θένε πάλιν αὐτὰ; Ὅτι, ἂν δὲ λαθαίναμε μέρος στὸν πόλεμον, οἱ Βούργαροι καὶ Σέρβοι θὰ μᾶς παίρνανε κ' ἐκεῖνα ποὺ ἐλπίζουμε τώρα νὰ πάρουμε; Ὡστε ἐξάπαντος ἡ τύχη τοῦ πολέμου θάταν ἴδια; Ὡστε ἡ Ἑλλάδα δὲν πρόσφερε τίποτα στὸν πόλεμον, αὐτὸ ἀκριθῶς ποὺ λένε καὶ οἱ Βούργαροι; Εἴσαι στὰ καλά σου, κυρὰ «Πατρίς»; Τὸν πόλεμον, ναί, ἔπρεπε νὰ τονὲ κάνουμε. Ἀπ' αὐτὸ ὅμως ὡς τὸ δικό σου τὸ «ἀλλοίμονον» εἶναι ἀπόστασις καὶ χάσμα ποὺ δὲ γεφυρώνεται. Δὲ μουγγαίνεσαι κάλλιο ντίπ, γιὰ νὰ μὴν ξεφουρνίζῃς τέτιες γκάφες, δὲ μένεις πάντα «ἐν ἐπιφυλάξει», ὅπως συμβουλευεῖς;

«ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ». Σήμερα ὅλο μὲ τὴν «Πατρίς» ἔχουμε νὰ κάνουμε. Δὲν εἶχα προσέξει ἄλλῃ φορὰ τὸν τίτλον της. Εἶναι, λέει, «πολιτικὴ καὶ ἀνεξάρτητος ἐφημερίς». Τί πᾶει νὰ πῇ «πολιτικὴ καὶ ἀνεξάρτητος»; «Πολιτικὴ ἀνεξάρτητος ἐφημερίς» ἢ «ἀνεξάρτητος πολιτικὴ ἐφημερίς» τὸ καταλαβαίνουμε. Νὰ ἐνώνονται ὅμως μὲ τὸ καὶ ἓνα ἐπίθετον ποὺ φανερώναι τὴν ὕλην τῆς ἐφημερίδας, τὸ «πολιτικὴ», μ' ἓν' ἄλλο ποὺ φανερώναι τὸ φρόνημά της, «ἀνεξάρτητος», σὰν παράξενο μᾶς ἔρχεται. Τάχα θέλει νὰ πῇ «πολιτικὴ μὲν, ἀνεξάρτητος δέ», γιὰ νὰ πῶ ἔτσι κατὰ τὸ «πάταξον μὲν, ἀκουσον δέ», ἢ μήπως τὴν ἀνεξαρτησίαν τὴν κακομαίρα τὴν παίρνει καὶ αὐτὴ γιὰ ὕλη δημοσιογραφικὴ καὶ γι αὐτὸ ἴσως κ' ἐμπορεύσιμη; Γιὰ νὰ μὴ ζαλιζόμαστε καὶ νὰ μὴ μᾶς πῶνε καὶ Ἀβδηρίτες, ποὺ καθόμαστε σὲ τέτιες περιστάσεις καὶ μιλάμε γιὰ ἓνα καὶ, ἀφίνουμε ἄλυτον τὸ ζήτημα. Μόνο λέμε πῶς καλά θὰ κάνῃ ἡ «Πατρίς» γιὰ τὸ «ἀσκανδάλιστον» νὰ τὸ σδύσῃ αὐτὸ τὸ καὶ, καὶ ἂν θέλῃ νὰ μᾶς ἀκούσῃ, καὶ τὸ «ἀνεξάρτητος» μαζί.

Η ΑΠΟΡΙΑ ΤΟΥ Ψ. Ἀπορεῖ ὁ Ψ. τῆς «Πατρίς» στὸν ἀριθ. 6946, ποῖα βᾶσις δίκιου ὑπάρχει νὰ ὑποφέρουν ἀπὸ τίς ἀπεργίες κείνοι ποὺ δὲν ἐνδιαφέρονται οὔτε γιὰ τοὺς ἐργάτας οὔτε γιὰ τοὺς κεφαλαιούχους. Τοῦ ἀπαντοῦμε: Βᾶσις δίκιου, κ. Ψ., νὰ ὑποφέρουμε κιγὼ καὶ λόγου σου καὶ κάθε

ἄλλος ἀπ' τὴν ἀπεργίαν εἶναι ποῦ δὲ φροντίζουμε ἑμεῖς ἢ τὰ δέξασθαι καὶ οἱ συγγενεῖς μας ἢ, ἂν φροντίζουμε, ποῦ δὲ φρόντισαν οἱ πατέρες μας νὰλλάξῃ ἢ κοινωνικὴ κατὰστασις ποῦ φέρνει τὴν ἀπεργίαν. Ὅταν ἐσύ, ἐνῶ ἔχεις μιὰ πέννα καὶ μισθὴν στήλῃ στὴ διάθεσίν σου, κάθῃ καὶ γράφεις φλυαρίες ἀντὶς νὰ πολεμῇς νὰ γκρεμιστῇ αὐτὸ τὸ κεφαλαιοκρατικὸ κοινωνικὸ εἰκοδόμημα ἢ τοῦλάχιστο νὰ ὑποστηρίξῃς τοὺς ἀπεργούς, γιὰ νὰ τελειώσῃ μιὰ ὥρ' ἀρχύτερα ἢ ἀπεργία καὶ νὰ μὴ γίνεταί συχνά, δίκιο νὰ ὑποφέρῃς, δίκιο καὶ νὰ μὴν τρῶς ἀκόμα.

Ο Δ. Χ. Ἀφοῦ μιλήσαμε γιὰ τὸν Γ., ἂς μιλήσουμε καὶ γιὰ τὸ Δ. Χ., τὸ Μήτσο Χατζόπουλο, ποῦ τώρα, βλέπω, γράφει στὸ «Ἐμπρός». Ἐνα τελευταῖό του χρονογράφημα μὲ τὸν τίτλον «Τὸ Χειρόγραφον» ἀξίζει νὰ διαβασθῇ. Καὶ πολὺ συχνὰ γράφει ὁ Δ. Χ. πράγματα ποῦ διαβάζονται. Σάμπως ὅμως ἔχει καὶ ἀναποδιᾶς σὲ μερικὰς περιστάσεις καὶ σὲ μερικὰ ζητήματα, ὥπως στὸ γλωσσικό, καὶ τὸ ρίχνει ὅζω, ὅταν γράφῃ σχετικὰ μ' αὐτά. Δὲν ξέρω ἂν φταίῃ ὁ κοσμοπολιτισμὸς του γι' αὐτὸ ἢ τίποτ' ἄλλο, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πῶς, ἀφοῦ στήν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τοὺς Ρωμαίους γράφει καὶ σ' αὐτοὺς θέλει νὰ ἐπιδράσῃ, πῶς δὲν εἶναι σωστό, ἐπειδὴ κάπια ζητήματα ποῦ τοὺς ἐνδιαφέρουν τοὺς Ρωμαίους δὲν εἶναι τοῦ παγκόσμιου ἐνδιαφέροντος, νὰ τὰ μεταχειρίζεται ὁ Δ. Χ. ἔχι μὲ τὴν προσοχὴ καὶ τὸ σεβασμὸ ποῦ τοὺς πρέπει.

ΑΞΙΑΝΑΓΝΩΣΤΑ. Ἀξίζει τὴν προσοχὴ τὸ χτεσινὸν ἄρθρον τῆς «Ν. Ἡμέρας», ποῦ πραγματεύεται γιὰ τὸ αἶσθημα τῶν περισσότερων Ρωμαίων πρὸς τὰ διάφορα ἔθνη τῆς Εὐρώπης καὶ τὰ Κράτη τους. Ἀληθινὰ τὰ ὅσα λέει. Καὶ τοῦ «Ἐμπρός» τοῦ χτεσινοῦ τὸ ἄρθρον ἀξιοκίνητο. Μιλάει γιὰ τὴν πονηρὴν πολιτικὴν τῆς Βουλγαρίας πρὸς τοὺς συμμάχους τῆς καὶ λέει πῶς ἡ Ἑλλάδα δὲν πρέπει νὰ δεχτῇ νὰ συζητήσουν μοναχῆς τους Βουλγαρία καὶ Σερβία γιὰ τὸ ζήτημα τῆς μεταξὺ τους μοιρασίας. Ἀξιοκίνητα καὶ ὅσα δημοσίευσεν πρὶν 1—2 μέρες ἢ «Ἀκρόπολη» γιὰ τὴν σημασίαν τῆς Θράκης, ἐπίσης καὶ ἓνα ἄρθρον τοῦ Ἀντ. Πεταλά στὸ προχτεσινὸν «Σκρίπ» γιὰ τὴν τύχην τῶν Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ποῦ θὰ περιλάβῃ τὸ Βουλγαρικὸ κράτος. Ὁ Πεταλὰς τονίζει κατὰ πούχῃ σκοπὸν κέγῳ νὰ τὸ τονίσω, ὅτι πρέπει νὰ φροντίσουμε, αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες ἔχι

μόνο νὰ γίνουμε ἀπλῶς πολῖτες τοῦ Ἑλλήν. κράτους, παρὰ καὶ νὰ μὴν ἔχουν κίνητον νὰ διωχτοῦν ἀπὸ τὸν τόπον τοῦς ἢ νὰ χάσουν τίποτα ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν ὑπόστασίν τοῦς καὶ τὴν κοινωνικὴν αὐτονομίαν.

Σημειώνουμε ἀκόμη, ἂν καὶ πάλιν κάπως, ὅτι ἀριστοῦργημα εἶταν μιὰ ἀνταπόκρισις τῆς «Πατρὶς» ἀπ' τὴν Αὐλῶνα τὴν προάλλες μὲ τὸν τίτλον «Ἡ Εὐθυμὸς ὑπερέττα τοῦ Ἀλβανικοῦ κράτους».

ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ. Πληροφορίες ἀπ' τὸ Μελένικο λένε ὅτι στρατολογήθηκαν ἐκεῖ ὅλοι οἱ Ἑλληνες καὶ οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ 20 ὠς 30 χρονῶν καὶ στάλθηκαν πρὸς ἀγνωστὴν διεύθυνσιν. Καὶ ἔχι μόνον στὸ Μελένικο, παρὰ παντοῦ τὰ ἴδια ἔκαναν ἢ προσπαθοῦν νὰ κάνουν—γιατὶ ὅσο μπορεῖ τοὺς ἐναντιώνεται ὁ Ἑλλ. πληθυσμὸς—οἱ Βούργαροι. Ἡθέλαμε νὰ ξέρουμε, διαμαρτύρεται γι' αὐτὰ ἡ Ἑλλ. κυβέρνησις ἢ ἀγρὸν ἡγόρασε; Μὲ τί δικαίωμα ἢ Βουλγαρία, πρὸ τοῦ συμφωνηθῆναι καὶ μέρη θὰ μείνουν τελειωτικὰ δικά της καὶ πρὸ τοῦ γίνῃ ἢ προσάρτησίν τοῦς καὶ καθοριστῇ ἡ τύχη τῶν ἀλλόφυλων κατοίκων, πιάνει καὶ στρατολογεῖ καὶ ξεσπιδίζει τοὺς ἀνθρώπους;

ΤΑ ΙΔΙΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ. Εἶδαμε καὶ τοὺς νέους ὄρους τῆς εἰρήνης, ποῦ θένε οἱ Δυνάμεις νὰ ἐπιβάλλουν στοὺς Συμμάχους. Γιὰ τὴν Βουλγαρίαν ὅλα μέλι γάλα. Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὅλα ἀνάποδα καὶ κατὰ χειρότερα παρὰ πρὶν, γιατί τώρα ἔχωσαν στοὺς ὄρους καὶ τὸ Ἀγιονόρος, πῶς θὰ κανονίσουν αὐτὰς τὴν τύχην του. Νὰ δοῦμε τοῦλάχιστο, ἢ παραίτησις τοῦ Μαυροβουνιοῦ ἀπὸ τῆς Σκόδρας θὰ μᾶς φέρῃ ἑμᾶς τίποτα καλὸ στὰ δυτικὰ μας;

27. 4. 913.

ΛΥΔΟΣ ΠΟΛΑΒΡΟΣ

ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΜΑΒΙΛΗ

Ἡ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν «Ἀπάντων» τοῦ ἀλησμόνητου Μιαδιλή, παρακαλεῖ ὅσους ἔχουν γράμματα τοῦ νὰ τῆς τὰ στείλουν στὰ γραφεῖα τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὁμίλου (4 Λέκκ) γιὰ νὰ δημοσιευθοῦν στὴν ἔκδοσιν. Τὰ γράμματα αὐτὰ θὰ ἀντιγραφθοῦν καὶ θὰ ἐπιστραφοῦν ἀμέσως.